

Sức nặng của đồng tiền “bác ái” cho nghị sự nghiên cứu bảo vệ môi sinh

Cá Ngừ Đại Dương

HN 24-8-2023

Nghiên cứu của Enrici *et al.* (2023) trên tạp chí *Ecology and Society* [1] là một trong số không nhiều những thảo luận kỹ về sức nặng tiền bạc đối với cách con người (bao gồm cả học giới, chính giới và cư dân) hiểu về tác động của con người đối với môi sinh. Rõ ràng, những hiểu biết này rất quan trọng, nhất là khi sự cấp bách đối với tác động của con người lên môi trường đã thực sự giống lên những hồi chuông báo động, đứng trước các hiểm họa khó lường của khủng hoảng khí hậu.

The screenshot shows the top navigation bar of the Ecology & Society journal website. The main title of the article is "Who's setting the agenda? Philanthropic donor influence in marine conservation" by Ash Enrici, Rebecca L. Gruby, Michele M. Betsill, Elodie Le Cornu, Jeffrey E. Blackwatters, Xavier Basurto, Hugh Govan, Tarita Holm, Stacy D. Jupiter, and Sangeeta Mangubhai. The abstract text is visible, starting with "We are in a period of unprecedented growth in conservation philanthropy. How will this influx of private funding affect conservation agendas? Inspired by a collaborative research co-design process, this paper addresses questions about how foundations influence conservation agendas in the places they work. We draw from a case study of the world's largest philanthropic funder of marine conservation, the David and Lucile Packard Foundation and their 20 years of investment in marine conservation".

Hình: Mở đầu bài báo [1]; <https://ecologyandsociety.org/vol28/iss3/art2/>

Về ảnh hưởng của tài chính, cũng như quyền lực—bao gồm cả quyền lực tiếp cận chuyên gia và sử dụng thông tin nghiên cứu—của những quỹ có tuyên ngôn hoạt động “bác ái”, đã có những phân tích gần gũi trong các khu bảo tồn thiên nhiên, chẳng hạn

[2]. Tuy nhiên, nghiên cứu của Enrici *et al.* [1] dành nhiều thời lượng mô xê vào cả cách thức tổ chức, sử dụng tài nguyên nghiên cứu, cũng như định hướng nghị sự. Nói cách khác, việc phần còn lại của xã hội tiếp nhận được thông tin gì từ hoạt động nghiên cứu, chịu ảnh hưởng rất lớn của những đồng tiền đầu tư cho hoạt động này.

Mặc dù với nghiên cứu [1], chỉ có một quỹ bác ái được mang ra thảo luận, nhưng đó lại là quỹ lớn nhất thế giới về bảo tồn sinh thái biển, David and Lucile Packard Foundation, đã hoạt động tới 20 năm trong công tác này ở Palau và Fiji.

Như thế, có thể hình dung, những thông tin gì thế giới tiếp nhận về môi sinh biển Palau và Fiji suốt nhiều năm qua đã và đang chịu sự chi phối của cách thức, số lượng, cơ chế phân bổ và sự kiểm soát thông tin của Packard.

Các tác giả có nêu lên:

“Vì nghị sự bảo tồn toàn cầu cũng như nguồn tiền liên quan chảy tới địa phương, nhà tài trợ phải tránh chen lấn các ưu tiên cũng như nghị sự bảo tồn tại địa phương.”

Đồng thời bài cũng viết:

“Chúng tôi yêu cầu cộng đồng nhà tài trợ và thực thi cần đảm bảo những người thực thi tại địa phương và các cộng đồng liên quan được đóng vai trò quan trọng trong việc hình thành nên sức ảnh hưởng.”

Cả hai quan điểm này, trực tiếp và gián tiếp, có liên quan mật thiết tới nguyên lý bán dẫn về giá trị kinh tế-môi trường [3]. Nói cụ thể hơn, bài nghiên cứu [1] góp phần cung cấp phân tích và lập luận làm vững hơn các mệnh đề quan trọng nhất của nguyên lý [3].

Tuy vậy, có một thực tế là hai yếu tố vô cùng quan trọng hầu như không xuất hiện, hoặc nhắc tới hết sức thoáng qua: (a) Ý niệm thật sự của giá trị tiến bộ đối với bền vững môi sinh; (b) Hệ văn hóa. Thậm chí cả chữ giá trị lẫn văn hóa còn hầu như không được nhắc đến, mặc dù các nội hàm cơ bản đều xuất hiện trong bài.

References

[1] Enrici, A., Gruby, R. L., Betsill, M. M., Le Cornu, E., Blackwatters, J. E., Basurto, X., ... & Mangubhai, S. (2023). Who's setting the agenda? Philanthropic donor influence in marine conservation. *Ecology and Society*, 28(3), 2.

<https://www.ecologyandsociety.org/vol28/iss3/art2/>

[2] Nguyen, M. H., & Jones, T. E. (2022). Building eco-surplus culture among urban residents as a novel strategy to improve finance for conservation in protected areas. *Humanities and Social Sciences Communications*, 9, 426. <https://www.nature.com/articles/s41599-022-01441-9>

[3] Vuong, Q. H. (2021). The semiconducting principle of monetary and environmental values exchange. *Economics and Business Letters*, 10(3), 284-290. <https://reunido.uniovi.es/index.php/EBL/article/view/15872>